

Nr 89.

Av herr Antonsson m. fl., om inrättande av ett statsobligationslotteri.

Vid 1913 års riksdag väcktes i båda kamrarna likalydande motioner — i första kammaren av herr Åström m. fl., nr 92, i andra kammaren av herrar Bäckström och Wikström, nr 244 — vari hemställdes, att Kungl. Maj:t ville efter utredning rörande möjligheten och lämpligheten av att inom vårt land inrätta ett statsobligationslotteri, för riksdagen framlägga det förslag vartill denna utredning kan giva anledning. I första kammaren förelåg därjämte motion av herr Trapp om inrättande av statslotteri.

Första kammarens andra tillfälliga utskott tillstyrkte den av herr Åström m. fl. väckta motionen om utredning och förslag rörande statsobligationslotteri, och detta utlåtande bifölls av första kammaren med 77 röster mot 32. Andra kammarens första tillfälliga utskott erkände, att det vore »betydelsefulla syften, som enligt motionärernas uppfattning borde komma att vinnas genom förverkligandet av detta förslag», men utskottet, som i övrigt icke uttalade någon egen mening i frågan, hemställde om avslag på motionen därför att kungl. proposition i lotterifrågan vore att »förvänta möjligen redan under innevarande riksdag eller senast nästkommande». Andra kammaren biföll detta utskottets förslag.

Den årliga *nettoförlusten* för vårt land av spelet på de utländska lotterierna har av de sakkunniga beräknats till 9 à 10 miljoner kronor. Från Sverige har sålunda exporterats i runt tal 30 miljoner kronor till Danmark m. fl. länder, sedan lotterifrågan senast förelåg till behandling i riksdagen. Och lotterifrågan har icke, såsom andra kammarens första tillfälliga utskott bebadade, förelagts riksdagen.

Det torde ej kunna råda mer än en mening därom att vårt land, allra minst under nu rådande förhållanden, icke har råd att låta denna guldexport fortgå. För framtiden torde svenska staten också i långt högre grad än förr bli hänvisad att anlita den inhemska lånemarknaden för fyllande av penningbehovet för produktiva företag. Det borde följaktligen vara en viktig statsangelägenhet att söka i största möjliga mån hindra allt onödigt guldflöde till utlandet. Ett förhinderande av spel på utländska lotterier genom sådana åtgärder som tidigare ifrågasatts kan icke vara lämpligt.

Vi syfta härvid företrädesvis på den kränkning av brevhemligheten, som skulle bli lagstadgad.

Den effektivaste åtgärden till stävjande av det utländska lotterispelet är utan tvivel inrättande av ett statslotteri. Men då många anse ett sådant företag omoraliskt, har en medelväg till frågans lösning anvisats genom förslaget om ett statsobligationslotteri, vari räntan utlottas. Att dessa obligationer vinna åtgång lär icke vara tvivel underkastat, och att de komma att uppmuntra till sparsamhet synes vara uppenbart. Betydande summor, som nu offras på spel i tvivelaktiga lotterier samt på en mängd nöjen, komma att användas för inköp av statsobligationslotter, där väl ränta men icke kapital kan gå förlorat och där utsikten att vinna alltid förefinnes.

Staten behöver stora kapital bland annat för landets elektrifiering, varigenom den industriella utvecklingen främjas och beroendet av stenkols-tillförseln från utlandet minskas. Icke allenast statens vattenfall böra tillgodogöras utan även de i enskild ägo befintliga kraftkällorna. För att uppmuntra och underlätta tillvaratagandet av de senare är en lånefond behövlig. Intet vore lämpligare än att inrätta ett statsobligationslotteri just för främjande av företag av sådan art och för skapandet av kommunikationer.

Med fullt instämmande i vad motionärerna år 1913 anförde, att ett obligationslotteri i den form vi antytt icke kan betraktas såsom staten ovärdigt, enär detsamma på ett verksamt och lämpligt sätt skulle motarbeta ett besinningslöst lotterispel, verka såsom uppfostrande till sparsamhet och enskild kapitalbildning samt dessutom åt landet bevara de penningar, som nu gagnlöst offras å spelpassionerna, få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande inrättande av ett statsobligationslotteri samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan giva anledning.

Stockholm den 5 februari 1916.

<i>A. Antonsson.</i>	<i>Gustav Rosén.</i>	<i>Hugo Fahlén.</i>
<i>Gustaf Knaust.</i>	<i>M. Lyckholm.</i>	<i>Emil Lagerkvist.</i>
<i>Ollas A. Ericsson.</i>	<i>Sixten Neiglick.</i>	<i>Gust. Österberg.</i>
<i>A. Åkesson.</i>	<i>Gunnar Ekelund.</i>	<i>Fritz Hallberg.</i>
<i>P. A. Forssman.</i>		<i>L. E. Gezelius.</i>